

 HÄSSLEHOLMS KOMMUN OMSORGSFÖRVALTNING	Kvalitetshandbok Fel och Brister			
Dokumentansvarig Kvalitetsutvecklare	Dokumentnamn Rutin för Lex Sarah			
Utfärdat av Linda Asplund	Utfärdat 2009-05-14	Giltigt from 2009-06-01	Reviderat 2010-02-02	Diariennr

Rutiner för anmälan och handläggning av allvarliga missförhållande enligt 14 kap. 2§ SoL och SOSFS 2008:10 samt 24 a § LSS och SOSFS 2008:11 (LEX SARAH)

1. Inledning.....	2
2. Ansvarsfördelning i Hässleholms kommun	2
3. Enskilt driven verksamhet och entreprenad upphandlad verksamhet	3
4. Information.....	4
5. Vad ska anmälas?.....	4
6. Polisanmälan	4
7. Vem ska anmäla?	4
8. Hur ska anmälan göras?	4
9. Vem ska anmälan göras till?	4
10. När enhetschef berörs.....	4
11. Omedelbara åtgärder, utredning och dokumentation	5
12. Vad ska anmälas till socialstyrelsen?.....	5
13. Årlig uppföljning.....	5
14. Exempel på allvarliga missförhållande som ska anmälas	5
Bilagor.....	6
Bilaga 1	6
Bilaga 2:	6
Bilaga 3	6
Bilaga 4	6
Bilaga 5	6
Bilaga 6	6
Bilaga 7	6

1. Inledning

Vaka över att enskilda får god omvårdnad

- Alla som är verksamma inom vård och omsorg har i uppgift att vaka över att enskilda får god omvårdnad och lever under trygga förhållanden.

I 14 kap. 2 § SoL (Lex Sara) står följande: ”Var och en som är verksam inom omsorger om äldre människor eller med människor med funktionshinder skall vaka över att dessa får god omvårdnad och lever under trygga förhållanden. Den som uppmärksammar eller får kännedom om ett allvarligt missförhållande i omsorgerna om någon enskild skall genast anmäla detta till socialnämnden. Om inte missförhållande avhjälps skall nämnden anmäla till tillsynsmyndigheten. I SOSFS 2008:10 klargörs tillämpningen.

I 24 a § LSS står följande: ” Var och en som fullgör uppgifter enligt denna lag ska vaka över att de personer som får insatser enligt lagen får ett gott stöd och god service och lever under trygga förhållanden- den som uppmärksammar eller får kännedom om ett allvarligt missförhållande som rör en enskild som får insats enligt denna lag skall genast anmäla detta till nämnden. Om inte missförhållande avhjälps utan dröjsmål skal nämnde anmäla till tillsynsmyndighet. I SOSFS 2008:11 klargörs tillämpningen.

2. Ansvarsfördelning i Hässleholms kommun

Omsorgsnämnden

- ansvarar för att det finns rutiner för handläggning av anmälningar av allvarliga missförhållanden.

Personalen/ alla som är verksamma inom äldreomsorgen och i omsorgen om personer med funktionshinder

- ansvarar för att anmäla allvarliga missförhållande utifrån fastställda rutiner.

Enhetschef

- informerar personal **minst** en gång per år, specifikt nyanställda, vikarier, praktikanter om rutinerna
- tar emot anmälan, **vidtar omedelbara åtgärder**, lämnar anmälan för registrering hos nämndsekreterare, undersöker troliga orsaker till missförhållandet och dokumenterar.
- Informerar, kvalitetsutvecklare och distriktschef om den inkomna anmälan
- Lämnar anmälan och underlag till kvalitetsutvecklare.
- Återkopplar och ger stöd till den enskilde och anhöriga

- Ger stöd till personalen
- Följer upp händelsen på arbetsplatsträff (APT) samt gör ev. ändringar av rutiner för att missförhållandet inte ska upprepas.
- Ansvarar för att rutinerna följs vid enheten.

Kvalitetsutvecklare

- Tar emot anmälan
- Samråder med MAS och distriktschef vid behov om vidare åtgärder i ärendet.
- Ansvarar för att informera förvaltningschefen vid behov
- Ansvarar för att se till att ärendet registreras, sammanställs och rapporteras till Omsorgsnämnden.
- Ansvarar för att ge förslag till beslut till Omsorgsnämnden
- Tar emot anmälan och utreder när enhetschef berörs.
- Informerar i förvaltningens ledningsgrupp
- Ansvarar för att följa upp att rutinerna efterlevs inom verksamheten.
- Är kontaktperson gentemot privata utförare, samt utser vilka som ska ingå i en ev utredningsgrupp.
- Ansvarar för att sammanställa och lämna en årlig rapport om "Lex Sarah-anmälningar" till socialstyrelsen om socialstyrelsen så önskar.

Distriktschef

- Samråder med Kvalitetsutvecklare och MAS om vidare åtgärder i ärendet
- Informerar enhetschefer om anmälningar gällande allvarliga missförhållanden inom verksamhetsområdet för erfarenhetsåterföring.

MAS

- Samråder med Kvalitetsutvecklare och distriktschef om vidare åtgärder i ärendet

Nämndsekreterare

- Registrerar ärendet med diarienummer, vidarekopplar till kvalitetsutvecklare

Omsorgsnämnden

- Fattar beslut i ärendet
- Anmäler vidare till socialstyrelsen, om ett allvarligt missförhållande inte har kunnat åtgärdas utan dröjsmål.

Se flödesschema, Bilaga 1

3. Enskilt driven verksamhet och entreprenad upphandlad verksamhet

Enskilt driven verksamhet och verksamhet som drivs på entreprenad har samma anmälningskyldighet som offentlig verksamhet. Verksamheten ska anmäla allvarliga missförhållanden till omsorgsnämnden. Vid anmälan av allvarligt missförhållande kontaktas kvalitetsutvecklare i kommunen omedelbart.

4. Information

Personalen ska informeras fortlöpande om ”Lex Sarah rutinerna”, dock minst en gång per år. Information ska ge både muntligt och skriftligt i samband med nyanställning, när enheten tar emot en praktikant och när en frivilligarbetare introduceras i verksamheten.

Enhetschefen ska försäkra sig om att all personal känner till ”Lex Sarah”.

Enhetschefen ska också säkerställa att den anställde informerats om ”Lex Sarah-rutinerna”. Vid nyanställning ska därför personal signera att man fått och förstått informationen.

5. Vad ska anmälas?

Allvarliga missförhållanden i omsorgerna ska alltid anmälas. Enligt författningarna avses såväl aktiva handlingar som försummelser som innebär eller har inneburit ett allvarligt hot mot eller har medfört allvarliga konsekvenser för enskildas liv, personliga säkerhet eller psykiska eller fysiska hälsa.

6. Polisanmälan

En händelse som bedöms vara brottslig ska polisanmälas, t.ex. Stöld, misshandel och övergrepp.

7. Vem ska anmäla?

Alla som är verksamma inom vård och omsorgs förvaltningen ska anmäla allvarliga missförhållanden.

Anmälningsskyldighet gäller alla anställda samt uppdragstagare, praktikanter, deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och organiserade frivilligarbetare som arbetar inom äldreomsorgen och i omsorgen om personer med funktionshinder.

8. Hur ska anmälan göras?

Anmälan görs på särskilda blanketter, daterade XX-xx-XX

- Anmälan av allvarliga missförhållanden i omsorger om äldre och funktionshindrade, SoL 14 kap. 2 §, SOSFS 2008:10 Bilaga 2
- Anmälan av allvarliga missförhållanden i omsorger inom LSS-verksamhet, 24 a § LSS, SOSFS 2008:11 Bilaga 3

9. Vem ska anmälan göras till?

All personal som får kännedom om missförhållande anmäler detta skriftligt **samma dag** till enhetschef. Enhetschef ansvarar för att händelse som bedöms vara ett allvarligt missförhållande rapporteras enligt framtagen rutin.

10. När enhetschef berörs

I de fall där enhetschef berörs, lämnas ”Lex Sarah anmälan” till kvalitetsutvecklare. Anmälan utreds av Kvalitetsutvecklaren. Med berörs menas att enhetschefen själv varit inblandad i händelsen. Det kan också vara så att anmälaren gör en annan bedömning av händelsen än enhetschef. Anmälaren kan då lämna anmälan till kvalitetsutvecklaren som sen utreder anmälan.

11. Omedelbara åtgärder, utredning och dokumentation

När någon gjort en anmälan ska en utredning inledas senast dagen efter att en anmälan om ett allvarligt missförhållande tagits emot. Utredningen ska genomföras skyndsamt

Enhetschef tar emot anmälan, bedömer vilka omedelbara åtgärder som behöver vidtas. Undersöker vilka orsaker som ligger bakom händelsen för att kunna vidta lämpliga åtgärder.

Detta dokumenteras på blanketten:

- Enhetschefens bedömning och åtgärder, (bilaga 4)

12. Vad ska anmälas till socialstyrelsen?

Ett allvarligt missförhållande som inte avhjälpes utan dröjsmål, anmäls till socialstyrelsen. Detta beslutas och anmäls av omsorgsnämnden.

En ”Lex Sarah” anmälan kan även lämnas direkt till socialstyrelsen.

13. Årlig uppföljning

Omsorgsnämnden och socialstyrelsen delges årligen en sammanställning av anmälningar gällande allvarliga missförhållande och vilka åtgärder som vidtagits eller planeras som ett led i förbättringsarbetet. Redovisas på blanketten:

- Sammanställning av anmälningar enligt SoL och LSS. Bilaga 7.

En sammanställning ska även finnas med i verksamhetsberättelsen

14. Exempel på allvarliga missförhållande som ska anmälas

Allvarliga missförhållande är tex. övergrepp

- Fysiska, såsom slag, nypningar, hårda tag och fasthållanden,
- Psykiska, såsom hot, bestraffningar, trakasserier, skrämelse och kränkningar,
- Sexuella övergrepp,
- Ekonomiska, såsom stöld av pengar eller ägodelar, utpressning och förskingring

Samt allvarliga brister i

- Personlig hygien
- Mathållning
- Tand- och munhygien i den tillsyn som den enskilde får,
- Bemötande som klart avviker från grundläggande krav på respekt för självbestämmande, integritet, trygghet och värdighet

- Systematiskt återkommande brister som sammantaget kan klassas som allvarliga missförhållanden vad gäller att utföra bedömda insatser.

15. Bilagor

Bilaga 1 Flödesschema

Bilaga 2: Blankett ” Anmälan av allvarliga missförhållanden i omsorger om äldre och funktionshindrade, SoL 14 kap.2 §”, SOSFS 2008:10

Bilaga 3 Blankett ” Anmälan av allvarliga missförhållanden inom LSS-verksamhet, 24 a §LSS” , SOSFS 2008:11

Bilaga 4 Blankett, ” Enhetschefens bedömning och åtgärder”

Bilaga 5 Löpande dokumentation av ärendet, dagbok/loggbok

Bilaga 6 Ärendemall till Omsorgsnämnden, ” *Rapport om anmälan...*”

Bilaga 7 Blankett, sammanställning av inkomna anmälningar 14 kap.2 § SoL, 24a§ LSS